

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 24. marcija 1899

List 12.

Češčena si Marija.

Speval F. S. Finžgar.

Prosi za nas grešnike!

Koleno je pred kraljem pripognila
Najlepša dvora celega kraljica;
Kalila jasno je oko solzica.
Ko Estera za ljudstvo je prosila.

S solzo srce je kralju omečila,
Zvedrila grenkojezna mu je lica.
Objela njo kraljeva je desnica,
Taista ljudstvu kazen odpustila.

Vladar mogočen bil je Babilona,
Močnejši Bog je stvarnik vsem svetovom.
Mogočna Estere je prošnja bila —

Močnejša Tvoja je, kraljic vseh krona:
Ne jednemu samo — ti vsem rodovom
Rešitev si in bodeš izprosila.

Jezus Kristus pravi Bog.

IV. Prorokbe.

Resničnost Jezusovega pričevanja o samem sebi dokazujejo tudi prorokbe, in sicer mesijanske prorokbe, ki so se izpolnile na Jezusu Kristusu, in prorokbe, ki jih je Jezus sam izrekel, katere so se tudi vse natančno izpolnile, ali pa se še izpolnjujejo.

A. Splošne opomnje o prorokbah.

Prorokba je določna napoved takega prihodnjega dogodka, ki ga ne more spoznati noben ustvarjen razum, ampak le Bog sam ali pa človek (ali angelj), kateremu ga Bog razodene.

Da so prorokbe možne, to mora priznavati vsakdo, ki veruje v božjo vsevednost in vsemogočnost. Ker je Bog vseveden, vidi in natančno spozna prihodnjost, in ker je vsemogočen, more razsvetliti tudi ljudi (ali angelje), da jo spoznajo.

Ni težko določiti, kdaj je napoved kakega prihodnjega dogodka prava prorokba. Ako je napovedani in potem uresničen dogodek tak, da ni v nikaki zvezi s preteklostjo ali sedanjostjo, tedaj ga človeški razum naravnim potom ne more spoznati; njegova določna napoved je torej v tem slučaju prava prorokba. Možno bi bilo sicer kak posamezen prihodnji dogodek katerikrat tudi le slučajno uganiti; a vsak dvom o resnično prorokem spoznanju izgine tedaj, ako je napovedovalec prihodnjih reči natančno pogodil več različnih dogodkov, ali če se je opisal in določno naslikal isti neznani dogodek ali ista oseba v raznem oziru in od različnih strani, ter se je ta slika pozneje v svoji celoti uresničila; zlasti pa tedaj, ako je prorok tudi s čudeži ali drugimi dokazi potrdil svoje božanstvo, ali pa božje poslanstvo.

Kakor čudeži, tako tudi prorokbe dokazujejo — seveda še-le potem, ko so izpolnjene — božanstvo ali pa božje poslanstvo onega, ki jih je izrekel, ali pa onega, na katerem so se izpolnile, ako je bil napovedan kot Bog ali božji poslanec; dalje dokazujejo resničnost in božji izvor onih nauk, katere je prorok ali prorokovalec učil, ter vere, katero je oznanjeval.

Prorokbam nekoliko podobni so izreki paganskih proročišč ali orakljev, ki se pa vendar od pravih prorokb bistveno razlikujejo. Omenjeni izreki prvič niso bile določne napovedi

prihodnjih dogodkov, ampak večinoma dvoumni stavki, kateri so se lahko razlagali na dve strani. Drugič so ti izreki večkrat napovedovali take prihodnje reči, katere more človeški razum bolj ali manj zanesljivo naravnim potom pogoditi, ako so mu znane vse okoliščine, n. pr. srečni ali nesrečni izid kake vojske. Slednjič se izreki paganskih proročij večkrat tudi niso izpolnili: marsikdaj se je dogodilo uprav nasprotno od onega, kar je bilo napovedano. To jasno priča, da oni izreki niso bile prave prorokbe.

B. Mesijanske prorokbe.

Mesijanske imenujemo one prorokbe, ki so jih izrekli proroki starega zakona o obljubljenem Odrešeniku ali Mesiji. Zapisane so v sv. pismu starega zakona. Prva izmed njih je ono veselo oznanilo, s katerim je Bog sam že v raju precej po storjenem grehu obljubil človeškemu rodu Odrešenika. Rekel je namreč kači: „Sovraštvo bom postavil med teboj in ženo, med tvojim zarodom in njenim zarodom: ona ti bo strla glavo, ti pa boš zalezovala njeno peto.“ (I. Mojz. 3, 15). Te besede, govornice kači, veljajo satanu ali hudobnemu duhu, ker on je pravi zapeljivec; kača mu je le sredstvo. Bog torej s temi besedami napoveduje sovraštvo ali nasprotje med satanom in ženo ter trajno borbo med hudobnimi duhovi in potomci žene. Mnogo Evinih otrok bo sicer satan s svojimi pristaši zapeljal v greh ter jih spravil v svojo sužnost. A zastoj bo zalezoval jedno ženo, katera ga bo zmaga in mu strla njegovo moč. Ta znamenita žena je prečista Devica Marija. Odrešenikova mati. Marija ni bila nikdar v oblasti hudobnega duha, ker je popolnoma čista, brez vsakega greha. Ona mu je strla glavo, ker je rodila Jezusa, ki je premagal satana in razdrl njegovo kraljestvo.

Z navedenimi besedami, ki se imenujejo protoevangelij, t. j. prvo veselo oznanilo, obljubil in napovedal je torej Bog prvokrat človeškemu rodu Odrešenika. Po prorokih Ga je potem vedno jasneje napovedoval, in predno je Odrešenik prišel, bila je v svetopisemskih knjigah starega zakona določno načrtana njegova slika. Ta slika se je v svoji celoti — poteza za potezo — uresničila na Jezusu Kristusu. Vse, kar so gledali in napovedovali skozi stoletja in stoletja častitljivi vidci starega zakona, izpolnilo se je natančno na Njem. To se ni moglo zgoditi samo po naključju, ampak tu imamo izpolnitev resničnih prorokov. Iz tega pa sledi, da je Jezus Kristus res obljubljeni Odrešenik ali Mesija, torej

tudi božji poslanec, in kakor sam priča o sebi, pravi Sin božji.

Proroki so napovedovali o Odrešeniku:

1.) Čas njegovega prihoda. Odrešenik pride, kadar bo vzeto Judi kraljevo žezlo, ¹⁾ v času, ko bo še stal drugi, Zorobabelov tempelj²⁾, in kadar se izpolnijo letni tedni, napovedani po proroku Danijelu.³⁾

Jezus je bil res rojen kmalu potem, ko so Judje izgubili svojo politično samostojnost in so jim Rimljanje postavili tujega kralja, Idumejca Heroda l. 40. pr. Kr. —

Zorobabelov tempelj, sezidan po vrnitvi iz pregnanstva, je stal do l. 70. po Kr... in Jezus je večkrat učil v njem. —

¹⁾ Očak Jakob je govoril na smrtni postelji svojemu četrto-rojencu: „Juda, tebe bodo hvalili tvoji bratje; klanjali se ti bodo sinovi tvojega očeta. Žezlo ne bo vzeto od Jude in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride Oni, ki čema biti poslan, in On bo pričakovanje narodov.“ (I. Mojz. 49, 8—10).

²⁾ Ko se je po vrnitvi Judov iz babilonske sužnosti dozidal v Jeruzalemu Zorobabelov tempelj, živelo je še nekaj starih mož, ki so še pomnili Salomonov tempelj. Ti so bili žalostni, videč, da novi tempelj ne dosega starega ne po velikosti, ne po krasoti. Tedaj jih je tolažil prorok Agej, napovedujoč, da bo novi tempelj še veličastnejši od Salomonovega, ker povelja ta tempelj Mesija sam s svojo navzočnostjo. Ta prorokba slove: „To govori Gospod vojnih čet: Še malo časa je, in prišel bo Zaželeni vsem narodom, in napolnim to hišo z veličastvom. Večje bo veličastvo te poslednje hiše, nego prve, in na tem kraju bom dal mir, govori Gospod vojnih čet.“ (Ag. 2, 7—10).

³⁾ V prvem letu Darijevega kraljevanja, t. j. l. 537. pr. Kr. je premišljeval Danijel Jeremijevo prorokbo o sedemdesetletni babilonski sužnosti judovskega naroda. Spoznal je, da se teh sedemdeset let bliža svojemu koncu. Danijel ni dvomil, da se Jeremijevo prorokovanje izpolni. Vendar pa je v ponižni molitvi prosil Boga izpolnjenja te prorokbe, ker je vedel, da je ljubo Bogu, ako Ga prosimo tudi darov, ki nam jih je že obljubil. Po tej molitvi zagotovi angelj Gabrijel Danijela, da je njegova prošnja uslišana, da se kmalu povrnejo Judje v svojo domovino, da bo zopet sezidano mesto Jeruzalem in tempelj. Vrh tega pa mu angelj prinese še veselo oznanilo, da v devetinšestdesetih letnih tednih od danega povelja, da se zopet sezidaj Jeruzalem, pride obljubljeni Mesija, kateri bo v sedemdesetem tednu sklenil novo zavezo med Bogom in človeštvom. V sredi tega tedna pa bo umorjen, daritve starega zakona bodo prenehale, mesto Jeruzalem s svetiščem vred bo zopet razdejano, in to razdejanie bo trajno.

Danijelova prorokba se tako-le glasi: „Sedemdeset tednov je okrajšanih nad tvojim ljudstvom in nad tvojim svetim mestom... Vedi torej in umevaj: Od danega povelja, da se zopet sezidaj Jeruzalem, do Kristusa vojvode bo sedem tednov in dvainšestdeset tednov; in zopet se bodo zidale ulice in zidovi v težavnih časih. In po dvainšestdesetih tednih bo Kristus umorjen, in ljudstvo, katero Ga bo zatajilo, ne bo (več) njegovo. In mesto in svetišče bo razdejalo ljudstvo z bodočim vojvodo, in njegov konec bo razdejanie, in po končani vojni je odmenjena pustota. Sklenil pa bo z mnogimi zavezo v enem tednu, in v sredi tedna preneha klavna in jedilna daritev; in v templju bo gnusoba razdejanja, in do končanja in konca bo trajalo razdejanie.“ (Dan. 9, 24—27).

Tedni, o katerih govori Danijel, niso navadni tedni, ampak letni tedni. Izraelci so imeli poleg navadnih tudi letne tedne, obsežajoče po sedem let. (Prim. III. Mojz. 25, 8). Po Mojzesovi postavi so morali praznovati ne le sobotni dan, ampak tudi sobotno leto, t. j. vsako sedmo leto. Šteti pa se morajo napovedani tedni od 20. leta Artakserksove vlade do Mesijevega krsta v Jordanu, t. j. od l. 453. pr. Kr. do l. 30. po Kr., kar znaša 483 let, torej uprav $7 + 62 = 69$ letnih tednov. Sicer je že kralj Cír l. 536, pr. Kr. dovolil Judom, da so se povrnil v svojo domovino ter si zopet sezidali tempelj v Jeruzalemu, a povelje, naj se postavi mestno zidovje in se Jeruzalem zopet sezida kot utrjeno mesto, izšlo je še-le v 20. letu Artakserksove vlade. (Nehem. 2, 1—8). Da se pa morajo ti tedni šteti ne do Mesijevega rojstva, ampak do njegovega krsta v Jordanu, na to kaže v prorokbi izraz „do Kristusa vojvode“. Potem, ko je bil Mesija krščen v Jordanu, nastopil je očitno kot vojvoda, začel ustanavljati svoje kraljestvo. Dobra tri leta pozneje, torej v sredi 70. letnega tedna je bil Jezus umorjen — sklenivši novo zavezo med Bogom in vsem človeštvom. S tem so izgubile tudi daritve starega zakona svoj pomen, ker so bile le predpodobe Odrešenikove daritve na križu. Judovsko ljudstvo, katero je Jezusa zatajilo, ne hoteč Ga priznati za svojega Odrešenika, nehale je biti izvoljeno ljudstvo božje. Kmalu potem — l. 70. po Kr. — je prišlo drugo ljudstvo s svojim vojvodo, t. j. Rimljanje s poveljnikom Titom v Jeruzalem ter je razdejal mesto in svetišče. V templju je bila gnusoba razdejanja, in razdejanje je bilo trajno, ker se dandanes nimajo Judje ne svojega mesta, ne templja.

Zastonj torej današnji Judje še vedno pričakujejo svojega Mesije. S prihodom Jezusa Kristusa je prorokovani čas pretekkel.

2.) Njegovo rojstvo. Mesija bo potomec Semov¹⁾, Abrahamov, Izakov in Jakobov²⁾.

¹⁾ Po vesoljnem potopu se je bil Noe upijanil, ker ni poznal moči vina, ter je v pijanosti ležal razдет. Tedaj se je pregrešil nad njim njegov sin Kam, ker ga je zasramoval in je hotel tudi svoja brata Sema in Jafeta zapeljati v jednako zasramovanje. A ta dva sta spoštljivo zagrnila nagoto svojega očeta. Prebivši se — kaznovil je Noe nesramneta s tem, da je prekletstvo izrekel nad njegovim sinom Kanaanom, svoja dva sramežljiva sinova pa je blagoslovil, rekč: Proklet bodi Kanaan, hlapec hlapcev bo svojima bratoma. Češčen bodi Gospod, Bog Semov, Kanaan bodi njegov hlapec. Razširi naj Bog Jafeta, prebiva naj v Semovih šotorih, in Kanaan bodi njegov hlapec. (I. Mojz. 9, 25—27).

Blagoslov, ki ga Noe izreka nad Semom, umevati je tako, da bo Gospod, ki je Bog vseh, v prav posebnem pomenu Semov Bog. In to se je izpolnilo, ker je učlovečeni Sin božji kot Odrešenik po svoji človeški naravi Semov potomec. Iz tega je tudi

in sicer iz rodu Judovega³⁾ in iz hiše Davidove⁴⁾; mati Mu bo Devica⁵⁾, rojstni kraj Betlehem⁶⁾, ob priliki njegovega rojstva

razvidno, zakaj Noe to prorokbo izgovarja v obliki molitve. V duhu gleda med Semovimi potomci Odrešenika, učlovečenega Sinu božjega, in Ga moli, govoreč: „Češčen bodi Gospod, Bog Semov!“

Tudi prorokovanje Jafetu in Kanaanu izrečeno se je uresničilo. Jafet je bil blagoslovljen z najštevilnejšim zarodom, kateri je razširjen po Aziji, Evropi in Ameriki. Njegovi potomci prebivajo v šotoru, katerega je ustanovil veliki Semov potomec, v sveti katoliški cerkvi. Med Jafetidi je najbolj razširjeno krščanstvo. O Kamovih potomcih Noe ne govori splošno, ampak samo o potomcih njegovega Sinu Kanaanu. Ti so bili Kananejci, ki so pred prihodom Izraelcev prebivali v Palestini, in pa Feničani, bivaajoči v Tiru in Kartagini. Tem prorokuje, da bodo hlapčevali Semitom in Jafetidom. To se je tudi zgodilo, ker so Izraelci premagali Kananejce v Palestini, Grki in Rimljanje pa Feničane v Tiru in Kartagini. —

²⁾ Abrahamu je obljubil Bog glede na prihodnjega Odrešenika: „Blagoslovljeni bodo v tvojem zarodu vsi narodi zemlje“. (I. Mojz. 22, 18). To obljubo je ponovil tudi Izaku (I. Mojz. 26, 4) in Jakobu (I. Mojz. 28, 14).

³⁾ Spredaj navedena prorokba, katero je govoril umirajoči Jakob svojemu sinu Judu.

⁴⁾ Prorok Natan je govoril Davidu v božjem imenu: „Ko se dopolnijo tvoji dnevi, in ko boš počival s svojimi očeti, obudim za teboj tvojega potomca, in utrdim njegovo kraljestvo. Ta bo zidal hišo mojemu imenu, in jaz utrdim sedež njegovega kraljestva na veke. Jaz mu bom oče on pa mi bo sin... In tvoje kraljestvo bo stalo vekomaj... in tvoj sedež bo trden vseskozi“. (II. Kralj. 7, 11—16).

Te besede merijo deloma na Davidovega sina Salomona, deloma na Kristusa, deloma pa na oba. Tudi nekatere druge svetopisemske prorokbe se nanašajo hkrati na dve različni osebi ali na dva različna dogodka, n. pr. Kristusova prorokba o razdejanju Jeruzalema in o koncu sveta. Da se mora Davidu izrečena obljuba umevati tudi o Kristusu, ki je zidal duhovni tempelj ter ustanovil duhovno kraljestvo, namreč sveto katoliško cerkev, na to kažejo vsi izrazi o večnem kraljestvu. Tudi sv. pismo novega zakona se ozira na te besede in jih nanaša na Kristusa. (Luk. 1, 32. 33.).

Prorok Izaija piše: „In pognala bo mladika iz Jese, tove korenine. (Jese je bil Davidov oče). In Gospodov duh bo na Njem počival: duh modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in pobožnosti, in duh strahu božjega Ga bo napolnjeval“. (Iz. 11, 1—3).

Prorok Jeremija, napovedujoč sedemdesetletno babilonsko sužnost, pa tolaži sebe in svoje ljudstvo s tem, da bo ta sužnost le začasna kazen, in da se povrnejo Izraelcem srečnejši časi, ko iz Davidove korenine požene nova mladika, obljubljeni Mesija: „One dni in oni čas bom dal pognati Davidu mladiko pravičnosti, in to je ime, katero se jej bode dalo: Gospod, naš Pravični“. (Jerem. 33, 15. 16.).

⁵⁾ Glej. Devica bo spočela in Sina rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel (Bog z nami). (Iz. 7, 14).

⁶⁾ In ti, Betlehem Efrata, majhen si med tisoči v Judu; iz tebe mi pride Gospodovalec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dni. (Mih. 5, 2). — Ko so modri iz jutrove dežele v Jeruzalemu iskali novorojenega Odrešenika, razlagali so pismouki, po katere je poslal Herod. oprti na to prorokbo, da mora Mesija v Betlehemu biti rojen. Modri so tudi našli nebeško dete, a oni, katerim je bila prorokba

bo pomorjenih v Betlehemu mnogo otrok).

O Jezusu Kristusu velja vse to. —

Prof. dr. Ioan Svetina.

(Dalje prihodnjič.)

Marija, žalostna mati.

„Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati.“ (Jan. 19, 26.)

Ker je bila presveta Devica po posebni božji milosti oproščena izvirnega greha, zato bi marsikdo mislil, da je bila prosta vseh bolečin, ki tarejo v tej solzni dolini grešne otroke Evine. Toda temu ni tako, ampak Marijino srce je mnogo, mnogo več trpelo, kakor sploh kaka mati na zemlji trpeti more.

Že stari Simeon ji je pri očiščevanju v tempelju rekel: „Tvojo lastno dušo pa bo meč presunil.“ Ni bilo dolgo temu, in že je morala bežati v strahu in skrbeh pred grozovitostjo Herodovo v daljno, popolnoma neznano deželo egiptovsko. Kaka žalost je Marija tedaj občutila, ko je 12letnega Jezusa izgubila na potu iz Jeruzalema proti domu in ga je cele 3 dni iskala? Ko je bil Jezus 30 let star, začel je učiti svoje svete resnice, in odslej je bila njegova skrbna Mati vedno v težavah, saj je videla, kako zalezujejo hudobni in hinavski farizeji njenega božjega sina in ga neprestano iščejo, da bi ga umorili. Slednjič je bil Jezus vjet in po mnogem zasramovanju in mukah obsojen k najsramotonejši smrti na križ. O kake neizrekljive bolečine je morala prestatiti tedaj Marija, videč, kake muke trpi njen sin, katerega je ljubila z vso dušo; njen sin, katerega bi moral ljubiti kakor ona tudi ves svet. — Toda to še ni vrhunec njene boli. Prerokovanje Simeonovo se je do cela spolnilo na gori Kalvariji. — Kake bridkosti in težave so navdajale tedaj Marijino srce! Tega ne more pojmiti noben človek. Marija je tačas trpela s svojim sinom, kakor ni še nikdar nobena mati in tudi nobena ne bode. Toda Marija je vstrajala v zaupanju na božjo previdnost.

Od Marije pod križem se učimo marsičesa. „Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati.“ Te besede evangelista Janeza nam pričajo o Marijini vztrajnosti v bolečinah. Ali ni ta krepost nam

dana, in kateri so jo tudi prav razlagali, bili so tako zaslepljeni in tako malomarni, da se za prorokbo in prorokovanje Odrešenika niso dalje menili.

Zaslišal se je glas plakanja, zalovanja in joka Rahela, objokujoče svoje otroke in neutolažljive zavoljo njih, ker jih ni več. (Jerem. 31, 15). Prorok je imel — to govoreč — neposredno pred očmi trpljenje in preganjanje Izraelcev v sužnosti, hkrati pa je gledal krvavi dogodek v Betlehemu ob Herodovem času. Prvo je predpoda drugega. Sv. evangelist Matej navaja (2, 18.) to Jeremijevo prorokbo, trdeč, da se je izpolnila tedaj, ko je Herod ukazal zaradi novorojenega Odrešenika pomoriti betlehemske otroke. Rahela, ki se v prorokbi imenuje, bila je Jožefova mati, stara mati Efrajмова. Imenuje se v postatnem smislu kot zastopnica talujočih mater, dasi je živela davno pred prorokovanim dogodkom. Proroku v zamaknjenju večkrat izgine razlika časov, in se mu vidi kakor v jedni sliki to, kar je po času mnogo oddaljeno.

prenašamo udano? Ker je torej krepost stanovitnosti v težavah nam vsem potrebna, premišljevali hočemo o čudoviti Marijini vztrajnosti pod križem in se po- učiti, kaj je Marijo navduševalo k vztrajnosti.

„Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati“, tako piše sv. Janez. Pojdimo v duhu na goro grenkosti, na Kalvarijo, in glejmo z lastnimi očmi čudoviti dogodek, katerega nam je omenil evangelist v teh besedah. Iz Jeruzalema so prihiteli mestni prebivalci in brezbrojne množice tujcev, ki so prišli k velikonočnemu prazniku, na goro Golgota. Kaj je tu gori? Grozen prizor! Gorje, stokrat gorje! Jezusa iz Nazareta bodo z dvema razbojnikoma križali in usmrtili. Uže pričenjajo divji ljudje svoje peklenško delo. Jezusa polože na križ, s težkimi kladvi zabi- jejo debele žreblje, daleč odmeva od groznih udarcev, in slednjič postavijo križ z Izveličarjem navpik v zemljo. Božji sin visi razpet v neizrekljivih bolečinah med nebom in zemljo. — Satanski hlapci so izvršili svoje delo, njihova zloba je nasičena. — Toda poleg križa stoji neka žena, poteze njenega obraza so slične onim križanega, hude bolečine se bero raz njen obraz. Mirno stoji, nepremično gleda, njeno srce pa muči brezmejna tuga, tuga, katero občuti le iskreno ljubeča mati ob umirajočem sinu. . . . Kdo je ta čudovita žena? Žena, ki stoji pri križu, je Ma- rija, mati križanega Jezusa. Kdo ne bi občudoval njene vztrajnosti? Aposteljni in učenci so že zdavna pobegnili, a ona je vstrajala pri umirajočem sinu.

Toda to še ni bilo zadosti, kelih trpljenja še ni bil za Mater božjo dopolnjen. Marija je trpela tudi zasramovanje, zaničevanje in ostudno roganje. Kdo bi dvomil, da niso oni, ki so zasramovali njenega trpečega sina, zasramovali tudi nje? Koliko nesramnih, grdih, in zaničevalnih besedi je pač morala Marija slišati pod križem! Lahko si mislimo, da so s prstom kazali na Marijo ter zasmehljivo in zbadljivo govo- rili: „Glejte, glejte to le, ki pod križem stoji, ta je mati onega, ki je zapeljeval naš narod, ki je hotel podreti tempel, ki je preklinjal Boga!“ Oh, kako bridko, grenko, poniževalno je bilo to očitiranje in sramočenje za Marijo! Toda presveta Devica je mirno in udano trpela in vstrajala. „Pri križu Jezusovem pa je stala njegova mati.“ O premišljajmo, obču- dujmo in posnemajmo to junaško Marijino vztrajnost! Dolgi 6 ur je vstrajala Mati božja pod križem, dokler niso sneli presvetega telesa njenega božjega sina in ga ji položili v naročje. Toda kako je mogoče, da je Marija mogla stati toliko časa pod križem? Kaj je krepilo njeno ranjeno srce?

„Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati“, poleg okrvavljenega križa, na katerem je umiral njen sin sramotne smrti, stala je nepremično, neupogljivo, a nikakor ne brezčutno in brez bolečin. — Katera mati je ob smrtni postelji svojega ljub- lenega otroka brez tuge in boli? Koliko bolj je torej trpela božja Mati ob smrti svojega nad vse ljublje- nega sina! Da, Marija je tedaj trpela boli, katerih si mi sploh ne moremo misliti, a še manj občutiti.

Vprašamo li po vzroku, kako je mogla Mati božja vse to prenesti, poučimo se iz sv. pisma. Tedaj, ko je Marija 12letnega Jezusa izgubila in ga 3 dni iskala in ga slednjič našla v tempeljni, vpra- šala ga je otožno: „Otrok, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te žalostna iskala.“ Tu pri- jazno odgovori Jezus: „Zakaj sta me iskala? Ali ne

vsem potrebna? Komu je življenje brez bridkosti, brez križev? In kaj nam koristijo bolečine, če jih ne vesta, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?" „In njegova mati“, pristavlja evangelist, „si je ohranila vse te besede v svojem srcu.“ Tukaj vidimo torej sredstvo, ki je Marijo krepilo, namreč: resnice in nauki njenega božjega sina, katere je hranila v svojem srcu, so ji dajali toliko moč, da je v največjih bolečinah vztrajala do konca. Od svojega božjega sina se je naučila prenašati vse težave revnega zemskega življenja v luči svete vere. Dočim je njeno telesno oko gledalo trpečega in umirajočega sina, gledalo je oko njene duše Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.

Vprašam, ali je Marija imela kako drugo tolažilo nego mi? Ali jo je Jezus drugače poučil o božji previdnosti, o vrednosti in zaslugah svojega trpljenja, o prihodnjem in večnem plačilu nego nas? Nikakor ne! Če je temu tako, zakaj mi ne prenašamo težav tako radovoljno in potrpežljivo kakor Mati božja. No, zato ne, ker ne ohranimo božjega nauka, katerega slišimo v cerkvi in od drugih dobrih učiteljev, v svojem srcu. Preveč smo malomarni in mrzli v verskem življenju in se preveč trudimo s posvetnimi stvarmi. In če nam pošlje Bog križe in težave, tedaj smo brez uma in se ne vemo kam djati. Slednjič smo še tako predrzni, da začnemo tožiti Boga. Vse drugače je delala Marija. Ona je imela živo vero in se je udala v božjo voljo in ponižno trpela.

Da bomo vztrajali v temnih dnevih svojega življenja, treba nam je poleg žive vere tudi čiste vesti. In tako vest je imela Marija, najčistejša in najsvetejša devica; zato je tudi vztrajala ob času trpljenja svojega sina. Torej posnemajmo Marijo in živimo čisto, sveto in pobožno, da nam ne bode ničesar očitala vest.

Te lepe in važne nauke si natrgajmo v spomin z gore golgothske, na katero smo stopili v duhu. Hranimo si je za svoje življenje in tako bomo krepko in veselo vztrajali v vseh križih in težavah.

A. M.

Tri dni iz mojega življenja.

Potopisni spominji iz naše gorenske in dolenske domovine.

Motto:
„Beseda sladka domovina,
Ne prideš več mi iz spominja!“
Andr. Praprotnik.

(Dalje.)

Po tem, kakor je bilo površno in v kratkih potezah popisano življenje Močnikovo v predzadnjem listu, je bila stvar povse naravna, da nas je mnogo častilcev in častilek nameravalo obiskati njegov rojstni dom, ter vdeležiti se slavnosti, priredjene v njegov častni spominj.

Krog 1/28. ure nas je tedaj odpeljal hlapon z državnega kolodvora v en v obširno ljubljansko polje. Obrobljeno je to polje na krajih okoli in okoli z le-

*) V 9. »Daničin« list se je vrinila tiskovna očitvidna pomota, da je bil † Matej Močnik od l. 1883. do 1882. urednik »Uč. Tovariš-a«. Bere naj se torej: od leta 1873 do leta 1882. Tako je namreč prav.

pimi cerkvami, vasmi, vilami, tako, da jih v naglici komaj spregleda človeško oko. Šmarina gora k levi človeka najbolj mika, kajti med njo in hribi za Št. Vidom odpira se oni sloveči oddelek naše domovine, o katerem je izrekel in zapisal sloveči angleški naravoslovec in pisatelj Sir Humphry Davy pomenljive besede: „Dolino od Ljubljane do Korena imam jaz za najlepšo, kar sem jih videl v Evropi“. O lepem vremenu se nam kažejo na to stran v ozadju mogočni Triglav in njegovi plešasti sosedje, tako da se človeku siloma kličejo v spomin besede pesnikov:

»V gorensko oziram se skalnato stran.
Triglava blišče se vrhovi«.

Na desno nam je najbližje Sv. Krištof s svojimi neštetimi grobovi; obširna Ljubljana; nad njo njeni napol razrušeni grad, ki menda še vedno ne pozna svoje prihodnje osode; naprej doli pa gričevje in gorovje, ki se raztega memo Device Marije v Polji proti Litiji, ter se odpira dolina, skozi katero vali bistra in deroča Sava svoje višnjeve valove iskaje si pota iz domače dežele. Ako človek nima zvedenca poleg sebe, saj še vsega poznati ne more. Neovrgljive so besede nemškega pesnika J. G. Seidla, katere je izrekel o naši deželi in se po naše glasijo: „Lepa Kranjska! kdorkoli te pozna, — vsak te mora ljubiti!“

Kameniški vlak je sicer na glasu, da vozi počasi; da! šaljivci celo pravijo, da ga dober pešec lahko dohaja; pa meni je drdral vender skoraj pre-naglo. — Ume se, da smo se potujoče „učne moči“ združile skupaj v en vagon, da bi, kaj pa da, še med potjo „katero rekli“. Meni nasproti se je bil vender vsedel neki gospod o. frančiškan. Na moj uljudni pozdrav v domači besedi se mi prijazno nasmehlja in reče nemški: Pomiljujem, ker ne razumem vašega jezika; jaz sem rodom Nemec, član Tirolske frančiškanske provincije. Prišel sem pozdravit novega provincijala O. Konstantina Luser, s katerim sva bila več časa v Rimu skupaj defintorja pri redovnem generalatu. Zato grem zdaj za nekatere ure pogledat v Kamenik. Postal sem nekoliko bolj radoveden, in na moja daljna vprašanja sem izvedel več, kakor sem pričakoval. Gospod se zove o. Anžgar Braun, rojen iz Aidtweilera blizu Ahena na Vestfalskem. Pravil mi je, da je prišel že daleč okrog po svetu, da je bil poleg Rima tudi že v sveti deželi; najdalje pa je bival kot misijonar tam daleč v Kini, namreč celih 17 let. Le zaradi bolehnosti se je moral vrniti v Evropo; do zdaj je bil nektera leta v Beljaku v ondotnem frančiškanskem samostanu; odslej pa je prestavljen v Briksen na Tirolsko. Na moje vprašanje, je li v Kini tudi nosil frančiškansko obleko, dejal je: „Bog ne daj! Koj bi me bili razmesarili. Nosil sem čisto kineško opravo, in celo kito“. (Kakor je znano, nosijo na Kitajskem možaki ravno tako kite, kakor ženske.) „Še tako“, pristavil je, „bil sem mnogokrat v smrtnih nevarnostih. Enkrat smo bili z nekterimi — se ve da tudi svetno napravljenimi — redovnicami na misijonskem potovanju. Imeli smo tudi posvečene hostije s saboj. Kitajci so to le slutili, in so nas tako stepli, da smo bili vsi krvavi. Okrvavljene so bile tudi sv. hostije, ki se shranjujejo zdaj v Rimu“. Kedo jih je bil otel iz te nevarnosti, mi gospod ni povedal; gotovo očitvidna Božja pomoč. *) Na moje daljno vpra-

*) Komaj mesec dni poprej, sred julija t. l., sem bil v Beljaku, ogledal si med drugim tudi prekrasno ondotno novo fran-

šanje, koliko jezikov govori, dejal je, da šest. — Glede kitajskega jezika pravil mi je, kako zelo težak je za govor in pisavo, in se ga je dolgo poprej moral učiti, preden je pričel misijonariti. (Na Kitajskem torej vedo, da se pouk mora pričenjati v materinem jeziku; pri nas omikanih Avstrijcih je pa v mnogih krajih vse drugače. Tako sem n. pr. prav na lanskem potovanju na Koroškem izvedel, da se ondi na slovenske šole, kjer delujeta po dva učitelja, nastavlja redno eden, ki je trd Nemec. Kak pouk je v takih šolah mogoč? Kedo je v takih šolah večji trpin, učitelj ali otroci?)

Med takimi zanimivimi pogovori smo dospeli na postajico „Tavčarjev dvor“. K levi stoji na zmerni višini župna vas Ježica, ki ima prav prijetno lego. Koj naprej smo privozili do Save, ki ima tu zelo široko strugo. Na levo gori prestavlja zelo dolgi most staro dunajsko cesto iz desnega na levo obrežje. Oj, koliko blaga se je nekdaj prepeljalo med Trstom in Dunajem čez ta most; koliko milijonov ljudi ga je že prekoračilo! Zdaj hodi vse to po večjem druga pota; — cesta in most sta do malega le za domači promet. A, — gleštajo pa ceste in mostove še vedno dobro. Saj je le predobro znano, da sovražnik, če pride v deželo, plane najprej čez železnice in čez ceste, ker je to v njegovo korist.

Železnični most čez Savo se mi je videl zelo priprost, nizek. Ko bi reka tako visoko narasla, kakor je bila že včasih, Bog zna, če bi se za kak čas ne moral ustaviti železnični promet. Pogled na desno doli kazal mi je vodene stavbe in vravno stalne struge. Kako daleč se raztezajo ta dela, ne vem. Ali obširni prostori noter do Kresnic kažejo na dolgost in širjavo, koliko rodovitne zemlje in sveta bi bilo tu, ko bi ne bila Sava tako preširna in svoeglava, ter bi si vedno enkrat ne zbirala nove struge. Tu se pač v živo kaže, da kar velja o ognju, to tudi o vodi, da ona dobro služita, pa slabo gospodarita. Mislim pa, da se ne motim, da kameniška Bistrica od ene strani, od druge pa Ljubljanka kot močna stranska dotoka Savo veliko ovirata, da ne more gladko naprej. Dvomljivo je torej tudi, bo li regulacija Save imela le-tod ugodne vspehe. Želeti bi to pač bilo, ker bi se dalo pridobiti s tem mnogo plodovitnega sveta.

Nadučitelj Josip Levičnik.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini

Iz jugoslavenske Bosne. (Vijolice sv. Jožefa.) V času meseca marcija, ako ni posebne izjeme v naravi, začne poganjati brst na drevesih in grmičih, ozimne setve vzrastujejo in lepše ozelenijo, mnogovrstne spomladne setve in sadeži se denejo v zemljo in začno kaliti. Ponižne a prijetne in vgodno vonjajoče vijolice in druge cvetlice začno cvesti in mile ptičice lepši žvergoleti.

Ubogemu trpinu, težko delajočemu človeku, osobito poljedelnu, oživlja se nada za časní obstanek in prevžitek. A tudi marsikoji rokodellec dobi upanje za delo in zaslužek.

Čiščansko cerkev, in prav po slučaju sem izvedel, kako sloved gospod, bivši misijonar se nahaja v vrsti ondotnih redovnikov-frančiskanov. Torej mi je bila sreča danes toliko mila, da mi je prav ta beljaški gospod sedel nasproti v železniškem vozu.

Iz malega, ponižnega, neznatnega začetka v času meseca marcija, kako mnogo, raznovrstno, obilno in veliko vzraste in postane v naravi. Koliko lepega, prijetnega in velekoristnega se razvije iz onega malega in skromnega začetka!

Nekoliko čez sredino meseca marcija, pri začetku ljube spomladi, obhaja se v krščansko katoliški cerkvi spominj jednega izmed največih svetnikov v nebesih, koji je bil živeč na zemlji jako ponižen, neznamen, skromen, navaden priprost ubog rokodellec, toda povse in v vsem pravični sv. Jožef.

Ubogi tesar sv. Jožef — ženin in mož brez madeža spočete najčistejše device Marije, matere Božje in vedne device — varuh in krušni oče učlovečenega Boga, gospoda našega Jezusa Kristusa.

Pa, kako malo in od male družbice ljudi delalskega stanu je bil spoznan Sin živega Boga — učlovečeni Bog-človek Jezus Kristus — o času Njegovega vidnega bivanja na zemlji, kako malo in od malih je bila spoznana Marija devica, kot mati Božja in vselej devica. Še manje pa bil je spoznan sv. Jožef. In tudi ni razodeval in razglaševal one; akopram bi bilo tako razglašenje njenih čednosti vzbujalo že takrat češčenje in občudovanje Marijino med sozemljani.

Kakor pa je rastlo in se razširjalo spoznanje Jezusa Kristusa, pravega Boga in človeka, in Njegove deviške matere Marije po njegovi sv. Cerkvi na zemlji, tako začelo se je polagoma spoznavati in častiti sv. Jožefa.

In bolj ko verni in pobožni krščani spoznavajo, ljubijo in častijo Jezusa in Marijo, toliko bolj spoznajo, ljubijo in spoštujejo tudi sv. Jožefa.

Napredovanje v spoznavanju, ljubezni, češčenju in posnemanju Jezusa in Marije mora vzrokovati tudi večje poznavanje, ljubljenje in češčenje sv. Jožefa.

Nekdanji krščansko katoliški Ilirci so častili sv. Jožefa in ga imeli za nebeškega varuha — zaštitnika svojega. In k Iliriji je nekdaš spadal velik del Bosne. Za to se je češčenje sv. Jožefa med katoličani v tej pokrajini ohranilo a novejši čas še bolj oživilo, razširilo in vzvišalo.

Slovinci v današnji Sloveniji, v šesterih cerkvenih vladikovinah, imajo pa sv. Jožefa za osobitega varuha, pomočnika in priprošnjaka svojega. Istotako ga imajo mnogi sosedni jugoslovenski kraji, da celo sosednji ponemčeni kraji, kjer so nekdaš Slovenci bivali. Vsi ti obhajajo in praznujejo 19. marcija, kakor veliki praznik sv. Jožefa zaštitnika — „patrona“ svojega. Pa tudi mnogi cerkveni redovi, misijoni in marsikoji kraji po vesoljni zemlji slovesno praznujejo svetek sv. Jožefa. Kako podobno je bivanje, življenje in delovanje sv. Jožefa na zemlji cvetlici-vijolici in začetku naravne spomladi. . . . Kaj vse je izšlo in postalo iz varstva truda in dela, skrbi in njegove pravičnosti! —

Varuh, zaštitnik, oskrbnik Jezusa in Marije — ženin in deviški mož najsv. device in matere Božje — krušni oče Jezusov — odgojitelj Kristusov — gospodar v nazaretski sv. družini. — varuh — zaštitnik — sv. cerkve krščansko katoliške, Slovenije, varuh marsikojih sv. redov, zavodov, krajev in misijonov — vse to je sv. Jožef.

Tudi nova krščansko-katoliška-slovanska občina-župnija, med razkolniki in mahomedanci, v Prijedoru in okolici njegovi, je pod osobitim varstvom sv. Jožefa. Te povse nove katoliške občine bil je in še je začetek prav mal, ubog, neznaten in skromen. Ipak se veča, raste in razširja. Iz male, slabe, priproste kapelice, sestavljene iz lesa, ilovice in slame, postala je nova, častita, prostorna in zidana cerkev sv. Jožefa — sv. Družine v sredinji nove župnije. In ta prepotrebna cerkev zidana in postavljena je s samimi milodarnimi sredstvi od ljubilcev in častilcev Jezusa, Marije in sv. Jožefa, med kojimi so v prvi vrsti vrli, verni marsikoji Slovenci, duhovskega in svetovnega stanu.

V kraju, kjer pred nekoliko leti katoličanov ni bilo, nastala je pod varstvom sv. Jožefa nova župnija, započelo se marsikaj za krščansko-katoliško stvar in krščanske naprave. Tako rekoč: nič nismo imeli, s čim bi bili novo župnijo, prepotrebno cerkev in druge cerkvene naprave začeli. Neznatne, uboge, slabe, malovredne in priproste osebe so se tega delovanja podstopile. Silno mučno, težavno, pomankljivo in v raznih britkih borbah se je skupaj spravljalo in to sv. delo nadaljevalo. Došli so dnevi, ko je bilo treba stotine forintov izplačati, pa še desetice ni bilo, mnogokrat se je zbog pomanjkanja vse delo ustavilo. Klicali smo neprestano v pomoč sv. Jožefa in ga prosili za sredstva in vedno je bilo pomagano, mnogokrat prav na čudovite načine. Tako sedaj na jugoslavenski zemlji, v novi še jako siromaški banjalučki škofiji, v mestu Prijedoru in okolici njegovi stoji častita nova cerkev pod imenom in varstvom sv. Jožefa, v koji biva osebno Bog — človek Jezus Kristus, v koji se on moli in se častita Marija Devica in sv. Jožef. In tudi ta prepotrebna cerkev je častitljiv spominek ljubilcev in častilcev Jezusa, Marije in sv. Jožefa.

Nismo vredni odvezati jermenov od podplatov sv. Jožefu; toda godilo se je stavbi cerkve in cerkvenim napravam in naši malenkosti, koja je za vse to delovala in skrbela, kot slabo orodje, kakor se je godilo sv. Jožefu v življenju na zemlji. Pri tem sv. podvzetju bile so in so še obilne težke poskušnje. Posebno pri koncu tega cerkvenega podvzetja in dela, ko bi moralo dogotovljeno in izplačano biti, zapustilo nas je skorom vse, celo marsikoji oni, koji so obljubili pomagati. In tako cerkev sv. Jožefa v notranji še ni dogotovljena in ostanek dolga na stavbi še ni izplačan.

Ta mesec marcij, v kojem se posebno časti sv. Jožef, upamo, da se bodejo ljubilci in častilci ženina Marijinega in krušnega očeta Jezusovega še spomnili njegove, še ne dovršene in ne povse izplačane cerkve v Prijedoru, ter pripomogli, da se dogotovi napravi in izplača, v večo čast Božjo in češčenje sv. Jožefa.

Dekan Fr. Anton Babić.

Razgled po svetu.

Španija. Španska je bila najbolj katoliška država ali verska misel je jela tudi v Španski pešati. Zarlostno je, kar se je pripetilo tu dne 7. sušca v državnem zboru.

Jasno kaže vsebina tega spiska, kako so še potrebni v Prijedoru. Vabim Vas, Slovenci, da prispevate. Denarnih zneskov prosim naslovom: Uredništvo »Zgodnje Danice«.

Poslanec Ibanez je vstal takoj ob pričetku seje in začel takole govoriti: „Ker se je javilo včeraj po časnikih, da se je pri vojnem ministerstvu brala sv. maša, ktere se je vdeležila večina uradnikov, predlagam slavnej zbornici, naj bi se pričela današnja seja z rožnim vencem“.

Nato se je jelo pričkat in razgrajati, da je bilo joj. Med krikom in vikom pa so se slišale besede: „Smrt jezuitom, živela republika, živela svoboda!“

Katoliški poslanci so jeli živo nasprotovati. Predsednik je spoznal, da bi bilo nemogoče nadaljno zborovanje in je zaključil sejo.

Josip Lehen v Turinu.

Grška. Časnik „Armonie“ prinaša sledečo novico iz Aten: Ni ga skoro katoliškega naroda, ki bi ne bil še pokleknil pred sv. Očeta in prosil njegovega blagoslova. Jedin narod, ki še ni imel te sreče, je grški. Zato nas pa radosti, da vam oznanimo veselo poročilo. Vladika Gaetan Marija De Angelis je opomnil svoje vernike, naj bi odpotovali letošnji majnik na božjo pot v Rim.

Meseca majnika pridejo torej katoličanje iz vseh strani grške izraziti svojo hvaležnost in udanost vidnemu poglavarju sv. Cerkve Leonu XIII.

Dasiravno je na Grškem razkolna cerkev tudi vladna cerkev, še je vendar še izza beneškega gospodstva ohranilo obilo katoličanov, zlasti jih je obilo na jonskih otokih in na Cikladah. Sedaj vladajo odnotne katoličane trije nadškofje in 5 škofov.

Josip Lehen v Turinu.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec marcij 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Krščansko prenašanje trpljenja.

b) Posebni nameni:

24.) **Praznik Marije sedmerih žalostij.** Cesar avstrijski. Misijoni na Češkem. Bolečine, ki ovirajo izvrševanje poklica.

25.) **Marijino oznanenje.** Upeljava in razcvit marijanskih kongregacij. Molitev vsakdanjega rožnega venca.

26.) **Cvetna nedelja, sv. Ludger.** Goreče češčenje Jezusa Krista po vseh deželah (b koncu tega stoletja).

27.) **Sv. Rupert.** Avstrijski škofje in njihove škofije. Duhovni in obhajanci. Težko skušani katoliški učitelji.

28.) **Sv. Guntram, kralj.** Krščanski vladarji. Krepko združenje vseh dobro mislečih proti sovražnikom sv. Cerkve in domovine.

29.) **Sv. Armogast.** Mir in jedinstvo med razprtimi osebami in družinami. Grešniki iz navade. Zidanje cerkva.

30.) † **Veliki četrtak.** Vredno pripravljanje otrok na prejem prvega sv. obhajila. Ponižna in požrtvovalna ljubezen do ubogih.

31.) † **Veliki petek.** Velikodušna ljubezen do sovražnikov. Vse doposlane in še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine srce Jezusovega, ki so umrli v marciju in ki bodo v aprilju umrli.

Prošnji.

Neka oseba se priporoča v veliki stiski molitvi k srcu Jezusovemu, Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu. Uslišanje se naznani v »Danici«.

Presčno je v molitev priporočena jako važna službena zadeva, da bi se povoljno rešila. Uslišanje se naznani s polnim imenom v »Danici« in v »Vencu«. Ljubi Bog le daj, da bi je mogla naznani z Marijino, sv. Jožefa in sv. Antona pripomočjo.

Zahvala:

Nevarno bolni brat, ki je bil pa zelo posvetnega duha, je bil priporočen presvetnemu Srcu Jezusovemu, Mariji, sv. Jožefu in sv. Ani, da bi se pred smrtjo spravil z Bogom, in ne umrl brez sv. zakramentov. Obljubilo se je razglasenje po »Danici«, ako se tako zgodi. In res se je ta želja in prošnja spolnila, za to se tudi Jezusu in zgoraj imenovanim rajskim pomočnikom izreka očitna, prisrčna zahvala!

Z Gorenskega.

M. K.

Raznoterosti.

Društva za krščansko umetnost v Ljubljani občni zbor za leti 1897 in 1898 bo četrtek po Veliki noči, 6. aprila ob desetih, morda v ljubljanski bogoslovnici. Že prvo njega „Izvestje za l. 1895 in 1896“ je zgodovinsko zanimivo. Brez vsake primere više bo pa stalo „Izvestje za l. 1897 in 1898“. Društveni prvomestnik kanonik Josip Smrekar poda v njem kratko „poročilo“ o družbinem delovanju za imenovani leti. — Na to razloži iz domače cerkvene umetnije vigneto, koja bode odslej stala na čelu vsakemu društvenemu spisu — temu sledi brusniškega župnika Frana Avsec velepučni dalji spis o njega obširnem preiskovanju „domačih cerkveno umetniških starin“. — Potem se natisne Viktorja Steske „Črtica o ljubljanski križanski cerkvi“. — Posled prvomestnikov pouk: „Kteri slog naj se izvoli za nove cerkve?“ in pa o veliki umetniški vežbanosti našega prvomestnika pričajoči konečni njega sostavek, v kojem presi rojakov tvarnih doneskov novoustanovljenemu „dijecezanskemu muzeju“. — Sešitku se pridene „Imenik udov“ in pa „Pregled dohodkov in troškov“. — Slovinci! Če se dvigamo, biva med prvimi našimi dolžnostimi ta, da se dvignemo čim preje na domačem umetniškem polji. Koliko stvari, ki jih nismo znali prav ceniti, je odnesla tujih prihajacev sebična roka iz podstrešij nad cerkvami in župnišči; pa tudi iz naših kmečkih hiš po deželi za majhen denar — a velik bi jih preplačal ne bil! Ohranile so se sicer tem potom človeški vednosti — a izginile so ob enem za vselej iz ljube nam domovine. 50 let prepozno smo se podali na to po naših prednikih tako bogato oskrbljeno polje! Žal — da prepozno! A bolje prepozno — nego nikoli! Priklopujte se, domorodci, temu častitemu društvu. Narod pa, ki je tu brezdvombeno zastal — vam bode hvaležen.

Pastirski list prezv. graškega knežškofa dr. Leopolda Schuster, ki ga je nadpastir izdal za post, je, kakor se poroča, po vsebini in obliki jednako izvrsten. Proti koncu opominja k slogi govoreč: „Ohranite duhovensko slogo in vedite, da je prostost v privatnih zadevah manje važnosti, kot blaga sloga; zato je dolžnost naša, da se prvi (prostosti) odpovemo vedno, kadarkoli pride v nevarnost druga

(sloga)“. Na Silvestrov večer je visokoisti opominjal v prekrasnem govoru poslušalce z besedami mrjočega Matatija: „Otroci, — gorito za postavo! Spominjajte se del svojih očetov!“ — Res prav in umesten klic napram graški paroli: „Proč od Rima!“

P. P.

Ruski car je papežu Leonu XIII. izrekel obžalovanje: da ga k mirovnemu shodu zato ne more povabiti, ker ugovarja takemu vabilu italijanska vlada. — Škoda res, da o velevažnih pogajanjih za svetovni mir ne bode dano besede njemu, ki je namestnik večnega kneza miru.

„Amerikanski Slovenec“ štev. 12 je ponatisnil celotni dr. Svetinov spis „O starosti in množitvi človeškega rodu“ iz 6 št. naše „Danice“. — Zelo nas veseli, da je tehtni sostavek tako všeč našim bratom unstran morja!

Arzenik je strup; čisto podoben stolčenemu sladkorju. Na Dunaju je pred kratkim potresala kuharica v neki gostilni močnate jedi s sladkorjem, v katerem je bil, ne ve se po kakem naključju, namešan arzenik. Več oseb je zbolelo za tem in jedna že umrla. Kuharica se bo samoumevno morala zagovarjati pred sodiščem radi premale pazljivosti. — Vselej vsak vkup vseh pét!

P. P.

Listek.

Leona XIII. zdravje napreduje tako, da utegne sv. Oče prav v kratkem prevzeti vsa svoja navadna opravila. Napreduje pa polagoma — papež je star! Z blizo 20.000 telegrami in pismi se je ta čas povpraševalo o papeževem zdravju in čestitalo k hitremu, srečnemu obratu. Posebno sta razveselila sv. Očeta sočutna telegrama našega cesarja, ki v veselji in žalosti hitro zazna pot v Rim in pa ruskega cara, ki akopram razkolnik — želi, naj bi tako dragoceno življenje, kot je ono Leona XIII. še dolgo se ohranilo človeštvu in miru v prid. Rimski časnik „Palestra del Clero“ je priobčil 14 t. m. Leona XIII. novo latinsko pesem, ki jo je zložil v „počestčenje nunam“. — Znano je, da je sedanji sv. Oče znamenit latinsk pesnik, posebno naklonjen vednosti in umetnijam. Zato mu je bil ves čas izmed najljubših poslov ta, da je pomnoževal in uredil knjižnico v svoji vatikanski palači. Danes je v tej knjižnici 280.000 zvezkov in nad 26.000 rokopisov. Zlatóm in srebrom bi se ta vir vsej človeški vednosti preplačati ne mogel. Velikokrat se je povdarjalo tudi to, kako je uprav Leon XIII. olajšal učenim in vedoželjnim dostop in porabo knjig in spisov iz papeške vatikanske biblijoteke.

Premilostni knežškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je nadzoroval pretekli teden krščanski nauk na c. kr. nižji gimnaziji v Ljubljani; ponedeljek, dne 20. t. m., pa je maševal v cerkvi sv. Jožefa na Selu.

Dobrotni darovi.

Za kruhe sv. Antona: Župni urad Preserje 2 gld 23 kr. — Terezija Fik 50 kr. — Gospa dr. D. 20 kr.
Za afrikanski misijon: M. K. 1 gld.